

LO GERONÉS

PERIÓDIC DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. . . . . 1 pesseta trimestre
Fora. . . . . 1'25 id. id.
Estranger. . . . . 1'50 id. id.
Un número 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanar,

Any VI.

Diumenge 14 de Maig de 1899

Núm. 255.

CODIFICACIÓ CATALANA

Al aparèixer lo R. D. de 17 d' abril pròxim passat, en quin preambul y article quint se diu que, al objecte de formar los projectes de Lley en qu' es contingan les institucions forals que convé conservar en cada ún dels territoris abont existexen, de conformitat a lo previngut en los articles 6 y 7 de la Lley de 11 de maig de 1888, se nomenarien per lo Govern Comissions especials compostes de lletrats de les dites provincies ó territoris; nasqué en nosaltres un sentiment d' inquietut y de tristesa, sentiment qu' es féu més intens al publicarse lo R. D. de 24 del mateix abril, en forsa del quin R. D. havia de procedirse al nomenament de la Comissió sobredita.

Y es que, dexant de banda la petita satisfacció qu' experimentarem al veure que desde les esferes oficials se rexonexia, si bé que tant sols de migrada manera, nostre dret a intervenir en la recopilació, codificació ó classificació de les institucions civils catalanes, creyem fermament que no era axó lo que en primer terme, un Ministre català devia fer per Catalunya en orde a quant tingués relació ab lo seu dret civil.

Cap català té oblidat, y si algún n' hi ha aquest es fill bori de Catalunya, la manera traicionera com desde la publicació del Códich Civil s' ha anat falsejant la recte y genuina interpretació de son article 12 respecte a la situació del dret català davant d' aquell Cos legal.

Tothom sab y ben be recorda, que 'l Fiscal del Tribunal Suprém, malgrat de no tenir semblants atribucions, ordená en una Circular que sos subordinats demanessin la formació del Consell de Familia en tots los casos que fos procedent a tenor de lo disposat pel Códich Civil, que en aquest particular estimava y declarava aplicable a Catalunya.

Tothom sab y ningú ignora lo camí que després de la Circular referida emprengueren lo Tribunal Suprém y la Direcció General dels Registres.

Fresques están encara en nostre pensa, les manifestacions de protesta que exiren en tots los indrets de la terra catalana, y s' feren patents, ja en la premsa periódica, ja en la professional, com també en les més caracterisades Corporacions de Catalunya, distingintse entre elles la Academia de Llegislació y Jurisprudencia de Barcelona, qu' axecá als Poders Públics una ben rasonada y extensa exposició, la qual jau en la Comissió General de Codificació per més que siga molt lo temps transcorregut y d' haverse dit que l' ex-Ministre de Gracia y Justicia senyor Maura presentaria un projecte de ley resolgent la qüestió en lo sentit proposat per la citada Academia.

Axó es, donchs, lo primer que a nostre entendre devia fer per Catalunya, qui siguent català y ocupant tant apropiat lloch, s' ha dit sempre amador de ses institucions civils.

Bon nap n' arrencarem que per mentres dura y perdura la anarquia en la reglamentació de totes nostres relacions jurídiques, singularment en les de caràcter familiar, essent un verdader laberinte lo saber quina ley ó regla jurídica té d' invocarse ó posarse en execució en lo moment y comers de la vida, no sabent a punt fixo si, per exemple, poden esser varis los tutors ó bé té d' esser un sol; si la mare conserva ó pert la patria potestat al contraure segones nupcies; si 'ls fills y menors en general avans de contraure matrimoni necessitan al atemperarse a les prescripcions del Códich Civil, demanar llicència ó consell quan passin de vint y tres anys y no arribin a vint y cinch; si l' orde de succehir ab intestat a Catalunya vé ó no modificat pel Códich Civil, qüestió aquesta que també está en tela de judici; y si, per últim, totes les denominades lleys generals quedan ó no a Catalunya innovades pel Códich en los mateixos termes que a Castilla. Bon nap n' arrencarem, repetim, si mentres se ns allarga una tant dolorosa malaltia procurant qu' arribi a plé compliment la profecia del senyor Lluís Vives y fent que tot sia insegur entre nosaltres, lo mateix que las relacions familiars que les successories y les contractuals, se discutintse ab tota calma y ab los llarchs paréntesis que son tradicionals a Espanya en conssemblants treballs, per la Comissió General de Codificació lo projecte d' Apén-

dix ó Códich que formuli la Comissió Catalana, projecte que tant ananthi en forma d' Apéndix com de verdader Códich no será acceptat ni pel Govern de Madrid ni per la Comissió General de Codificació, dant per resultat que si es forta la oposició que fassi Catalunya a que s' tregui un sol article dels continguts en lo projecte que redacti la Comissió Catalana, aylal projecte dormirà anys y més anys en les estanteries del Ministeri ó de la Comissió General de Códichs.

Y mentres axís per temps y més temps se retrassi la publicació dels apéndixs ó Códichs regionals (sembla bé a cap català, y per tant a don Manel Duran y Bas, que no s' publiqui a títol d' interpretació autèntica la ley que precisi y obligui a cumplir l' article 12 del Códich Civil en lo sentit que sempre ha degut tindre y va esser declarat en plé Parlament Espanyol?)

Pensi D. Manel Duran, que per mentres se fassin los Apéndixs ó Códichs regionals, qual sort tan sols Deu sab quina será, es convenient, més que convenient necessari, restablir pero de clara y categórica manera l' estat legal vigent a Catalunya al publicarse lo Códich Civil.

Mentrestant arribi l' hora de que pusca regir entre nosaltres un verdader Códich Català, per nosaltres mateixos fet linguent en compte tots los elements conservables de la tradició jurídica de la terra y les noves necessitats sentides pel nostre poble, si vol fer obra de bon català deu esser la ley aludida una de les primeres que presenti a les Corts l' actual Ministre de Gracia y Justicia.

Es precis, además, que ja per medi de dita ley, ja per altre que convé presenti ab igual promptitut, axampli lo referent al contingut legal dels Códichs regionals, ó sia ab altres termes, té de derogarse la ley de 11 de maig de 1888 en lo sentit de que Catalunya y demés regions de llegislació especial puguin fer no un mer Apéndix, com está manat, sinó un verdader Códich de sa llegislació Civil en quin trobin satisfacció les necessitats sentides per les respectives regions.

Recordis que Catalunya sempre ha protestat de la situació en que la posá la ley de Bases de 11 de maig de 1888 al obligarla a mutilar y trossejar son dret presentant un Apéndix comprensiu de no totes les institucions, sinó tant sols de part de les que integran l' organisme de sa llegislació civil; y vegis qu' es clar, pero molt clar, que don Manel Duran ara com ara, lluny d' haver derogat (cert es que no ha pogut encara) la precitada ley, demostra no tenirne ganas quan dicta disposicions pera portar a la practica lo en ella disposat, a pesar d' esser tant perjudicial, y significar son compliment la més tremenda ferida que pot rebre 'l dret de nostre terra. No recordarem en aquest article quant diguerem ab motiu de publicar un projecte d' Apéndix la Academia de Dret de Barcelona. N' hi ha prou al nostre intent ab reproduhir los següents paragrafs d' un article sotscrit per nostre amic y company de causa don Lluís Duran y Ventosa que publicá *La Renaixensa* en son nombre de 23 de Febrer de 1896. Diuhen axís: « Per lo demés té rahó (se dirigeix l' articulista al advocat D. Secundi Coderech) en que la verdadera qüestió consisteix en encertar lo procediment de qu' es conseguixin las justas aspiracions del poble català respecte a son dret. En lo que no creyem que n' tinga tanta 'l Sr. Coderech es en creure que sols un apendix migrat, afegit a un Códich exòtic y d' esperit diferent, pugui esser lo port segur del nostre Dret. Pel contrari, ns sembla més justa la frase del amic Sunyol, de que 'ls Apéndixs, no tenint Catalunya facultats llegislatives, no serán més que la última morada del Dret català.

— Donades les ideas novas respecte del Dret, francament no acabem de comprendre com personas ilustradas poden acceptar may, més que ab resignació pero sempre disposadas a buscar una solució nova, 'l sistema dels Apéndixs. Sense una necessitat imperiosa, no compremem lo desitx d' alguns catalans d' acabar ab la nostra vida jurídica actual. Mentres aquella no existeix, tenim lo convenciment de que lo prudent y llògic, lo idealista potser (ben haja qui te idols) pro no lo somniador, es treballar activament pera assegurar a Catalunya son propi Dret, per l' unich medi segur, que es sa autonomia llegislativa, per la que tant podrien fer los que tant parlan sempre del amor al Dret català y s' resignan tranquilament a sa perda. »

Ara bé: ¿hem de callar davant actes semblants per lo sol fet d' esser realitzats per un Ministre català?

Lo GERONÉS ha restat mut en los primers moments, preocupantse tant sols de influhir en quant li ha sigut possible en que presidís un alt y patriòtic criteri en la elecció dels vocals que formin la Comissió codificadora catalana, estant en part ben satisfeta la redacció dels sanitosos consells qu' ha donat y de les gestions qu' ha fet.

Y si no tots los vocals arriban a la mida del càrrech, gran part de la culpa es de don Manel Duran, que no devia haver confiat a les Diputacions lo nomenament de vocals, perque aquestes, com es sabut, confonen llastimosament los papers, creyentse que es igual lluhir en una professó, per exemple, que en una Comissió de Códichs.

Mes, passat ja lo periode de nomenament de vocals, aquest setmanari fa constar que manté avuy son criteri de sempre, y que d' acort ab ell reclama del senyor Ministre de Gracia y Justicia presenti a les Corts los referits projectes de Lley, y, per si aquestos no fossen presentats ó no arriban a esser lley, encoratja a la Comissió nomenada pera que compenetrantse ab lo verdader esperit de Catalunya axequi al Govern un complert Códich que satisfassi les necessitats de la terra catalana.

No tenim cap dubte que axís sabrà cumplir son comés, podent estar en la confiança de que quan l' hora arribi no será sola en defendre nostres sagrats drets.

EMILI SAGUER Y OLIVET.

PARLAMENT

fet a la festa dels Jochs Florals de Barcelona lo primer diumenge de Maig de 1899 per lo President del Consistori, Dr. D. Joseph Torras y Bages, prebere.

EXCMS. SENYORS:

SENYORS:

May los homes nos hem de desfer del estat que professém, ni del caràcter que tenim, perque la Providencia, que porta 'l compás del ritme de la vida social, ha posat en ella diferents estaments, y dins d' aquets distints caràcters personals, a ff de que n' resulti la armonia del gran conjunt orgánich d' homes que n' dihém un poble; y cada hu ha de parlar per lo que ell es; y aixís jo, havent de comensar aquesta festa anyal de la Poesia Catalana ab un Parlament, y essent propi del ofici que professo, una de las funcions anexas al exercici de mon ministeri, lo discerniment d' esperits, l' estudi de las diferents corrents intellectuals que s' presentan entre 'ls homes, vull fixar la vostra atenció discorrent breument sobre l' esperit d' aquesta festa que ns es tan propia, determinar la significació de la poesia nostrada, considerantla, no en la vida misteriosa y casi sobrehumana que porta en los alts cims de l' Olimpo, sino en lo lloch que té dins del mon de las realitats humanas y en sa representació en la vida pública. No estarian aquets conceptes, senyors, desprovehits de poesia si 'ls toqués un afillat de las musas; si are vos resultan arits, aconsolévus pensant que 'm cuydaré de no esser llarch y que d' aquí a una mica devellarán sobre dels vostres esperits, assedegats de la nobla emoció estètica, y ompliran aquesta sala, que ha vist a tantas de generacions catalanas, las alenadas de la Poesia patria que retorna 'ls esperits y, com vent embaumat de primavera, porta en sas alas germens fecundants y de renovament de vida.

Tothom sab que, en todas las terras civilizadas, la poesia, la historia y la vida actual del país están tan lligadas entre sí, que forman una sola cosa; totes tres, sens pensarho, van a la una, essentne triple manifestació d' una mateixa substancia; y si hi ha esperits vulgars que no ho saben entendre, que prenen la poesia natural d' un poble per una pura fantasia de gent desenfeynada, es perque passa en l' ordre humá lo que l' excels Sant Pau deya de l' ordre diví, es a dir, que l' home animal no sab comprendre las cosas que pertanyen al esperit, que la poesia es, sens cap dubte, senyors, una gran qüestió espiritual.

Los Jochs Florals son una festa poética, mes no son pas una Academia de poesia; si ho fossin, jo en aquest lloch seria un intrús. Certament que 'ls venerables restauradors de la institució no veyan que anés a parar allà ahont avuy se troba; pero Deu sempre fá aixís las cosas. Baix sa sobirana direcció los homes treballan, pero Ell porta la pauta de la obra y Ell, com Arquitecte, n' es l' únich y verdader Autor, sens que ningú li sàpiga las sevas intencions fins que han sigut completament executadas.

L' esperit de la terra catalana no ha mort may. Las cosas se transforman, cambían y desapareixen, pera las sevas essencias son immortals; duran y viuen en un regne inmutable. Fins se pot dir que aleshoras las cosas son més divinas, quan quedan reduhidas á las sevas essencias. Morí 'l nostre darrer Rey indígena, en Martí, de bona memoria, y en son trono ó real cadira ningú s' hi assegua més; la Providencia la tragué del comer dels homes, la consagrà, ne féu un monument de la Fé y de la Patria, un trono pel Rey de la humanitat, y cad' any, assegut en ell, Aquest s' hi passeja pels carrers de Barcelona en la professó triomfal del Corpus Christi, baix lo misteri del Santíssim Sagrament. Aixís la fé conserva lo que la Patria pert, y guarda y perpetua lo que 'l moviment dels sigles, que no té aturador, arramba, y fica com en un vas d' or las vivificants essencias de las cosas humanas que s' esvaheixen, pero qual esperit es immortal, á fi de que las vinentas generacions pogan revifarse aspirant una essencia qu' es la essencia d' ellas mateixas, que las manté y fá creixer, com una llet que xuclém de la mateixa que 'ns ha engendrat, aferrant nos als amorosos é inestroncables pits de la Mare terra. La tradició nacional no es altra cosa que 'l pit abundós ab que la Patria nodreix l' esperit de las novas generacions, perpetuantse aixís la gran ley de la renovació y de la conservació de las distintas branças humanas que dona personalitat als pobles.

Fins los individus pera determinar la nostra personalitat, fém constar de qui som fills; las nacions més fetas, superficialment consideradas, á la ventura, reconeixen qui son los seus pares y patriarcas, exemple los Estats confederats de la América septentrional; un poble que no reconeix los seus pares, no tenint en compte la tradició, un poble fill de pares desconeguts, es un poble borbó; un poble que no considera la seva naturalesa social, que s' enamora de la última moda y cerca 'l foraster menyspreuhant lo de casa, que s' oblida de las bonas cualitats propias y basqueja pera imitar y reproduhir lo que no li es propi; un poble que deixa l' ús de la seva llengua natural, es un poble desnaturalizat.

Desgraciadament devegadas los pobles perden la conciencia de sí mateixos; ells mateixos no 's coneixen; perden l' esma y han de cercar qui 'ls guíhi; qui té esma se sab valer, se sab governar, es autónomo, porque 'ls teólechs ensenyan que la regla próxima de las acciones humanas es la propia conciencia individual. Pero 'ls pobles, avans d' arribar al estat de vida reflexiva, se governan per la intuición; los restauradors, y potser encare més ben dit, los fundadors de la nostra Institució, obraren moguts per un noble instint: ells no pretenían, al menos reflexivament, desvetllar la conciencia adormida del poble catalá, pero obraven portats per un esperit authóctono, y aquest poderós esperit ha de renovar la fas de la terra catalana.

Y no penséu, senyors, que al dir jo que no obraven reflexivament, sino intuitivament aquells homes ilustres que han sigut nostres Mestres y Pares en la obra restauradora, vulga disminuhir en lo més mínim lo mérit de sas altas potencias; porque en la corrent de las cosas humanas, los grans homes que serveixen de llum y direcció als seus germans y promouhen y determinan aquellas corrents poderosas, aquets homes no han obrat reflexivament, sino com portats per un alt instint racional y sens saber ben bé 'l que 's feyan, estaban al crepuscol matinal de la nova era y, de consegüent no disfrutavan de la llum de quan s' es á gran día. Poch se pensavan, boy cent anys enrera, los romántichs que á Alemania, en contraposició al nou esperit francès que tot ho invadia, remenant, estudiant y fent revivre y poetisant los antichs monuments patris, despertáren á la dormida Germania y evocaren devant de sos ulls las vellas memorias de la terra y la gran institució mitj eval del Imperi alemany, successor del Imperi romá, que semblava havia ja mort ab lo feudalisme, restantne solament com lo cos amomiat; poch se pensavan, dich, aquells poetas, artistas, historiadors y crítichs que anavan formant l' esperit alemany, que aquesta era l' ánima que haurían després de menester los fundadors del actual Imperi. Y no es que are jo, senyors, considerant las lleys que providencialment regeixen als grans pobles, vulga despertar en la nostra modesta y honrada terra las ideas

de grandesa y de glorias, jo que dech predicar la humilitat, sino evidenciar la lley providencial que determiná 'l naixement de la nostra institució y sa destinació en la vida social.

No, no son los Jochs Florals una institució poética baldera en lo concert d' elements que anomeném patria; la poesia fou lo símbol ó la forma d' una cosa molt intrínseca, la encarnació del esperit catalanesh, la nova manifestació de la essencia de la Patria, no un simple estaquirot bonich pera delectar als ulls y á las orellas; los restauradors estaban moguts per aquest súbtíl esperit y, no obstant, no conexían l' esperit que 'ls guiava; com lo Nicodemus del Evangeli, sentían lo vent impulsor, pero no sabían d' ahont eixía, ni ahont anava. Eran precursors y profetas inconscients d' una bona nova: l' esperit catalá s' esvahta y 'l geni tutelar de la terra, encarnat en la vella generació que se 'n anava, com Jeremias no parava de plorar sobre las ruinas; quan al só de la arpa de tres cordas se despertá 'l profeta de la Patria, lo profeta de las inmortalas esperansas, lo Daniel, que, ab símbols y figuras, té la visió de la futura restauració y fins compta las simbólicas setmanas que per arribarhi li faltan.

Y ara, senyors, permetau ja que sens intent deliberat m' he trobat arrapat per l' esperit bíblich, per la doctrina continguda en aquell libre sagrat ahont la sabiduría cristiana, com á paraula qu' es de Deu, hi veu la plenitud de la vida humana, la clau que obra 'ls secrets de la historia, la llum que ilustra 'l pervindre dels pobles é hi troba ab fórmulas immortals que son al mateix temps que símbols, realitats históricas, la explicació dels enigmas que sovint esdevenen en lo accidentat curs de la vida humana; permetau, repetesch, que jo, que tinch obligació de conciencia de pendre per text de ma doctrina aquell libre, que es la llum y 'l consol de la meva ánima, are 'm valga també d' un símil bíblich pera explicar la misteriosa reparició pública del esperit autonómich en la terra catalana.

Ell era, l' esperit autonómich, lo qui al primer diumenge del florit Maig del any mil vuytents cinquanta nou, á la Sala de Cent de ca la Ciutat, ab dollos afectes de tota la catalana familia, apareixía á la llum pública, revestit ab las graciosas insignias de la poesia; era 'l més bell, pero també 'l més xich de la Casa, y com lo fill petit del bíblich Jessé, aná creixent en la poética vida que 's nodreix ab la memoria dels héroes passats, ab la meditació de la lley del Deu dels nostres pares, ab la vista de las montañas patrias y que 's delecta ohint la misteriosa remor dels rius que regan y fertilisan la terra de la patria. Lo fill xich de Jessé, David, ros y bonich de cara, era á fora á pasturar las someras de son Pare, quan Samuel, d' ordre de Deu, en horas molt críticas pera Israel, trobá al Pastoret en lo camp y allí mateix l' ungi y coroná per rey. També aquest any la nostra Espanya ha passat solemnes tristezas y havém vist un fet maravellós que cal registrar en aquest Discurs y proclamar altament en aquest lloch, porque es en glorificació de la institució que representém. Lo tendre y jove esperit de restauració regional iniciat baix los auspicis de la poesia en aquestas festas floralescas, lo petit David de la nostra terra, fort y elegant com lo d' Israel, s' ha vist cercat y sollicitat, diu pera ferlo rey.

Y aquest, fet, senyors, té un gran valor demostratiu de la excelencia de las nostras aspiracions, porque en las circunstancias graves es quan los homes tenim més luciditat; en la crisis de la mort, la més solemne de todas las crisis, la luciditat, la visió de la veritat, la llum del desengany, es major; y per aixó, quan ab lo terratremol ocasionat per l' enfonzament del Imperi hispánich á las Indias orientales y occidentales los homes que cercan lo remey d' Espanya semblava que 's deixondían, tingueren la clarividencia de la aptitud del Regionalisme pera la reconstrucción nacional.

Y no es que jo are vulga parlar de política; cosa contraria á mon gust, á mon carácter y al lloch que aquí tinch, sino que las consideracions que acabo de fer ixen de la mateixa naturalesa de las cosas, son la manifestació de la essencia de la poesia catalana, la exposició de la veritat, que tal volta no acaban d' entendre certas ánimas rudimentarias. Perque hi haja poesia catalana es necessari que hi haja Catalunya, y usant la frase d' un insigne Prelat ja difunt, es necessari que Catalunya sia catalana. La poesia es aroma y emanació de la mateixa substancia de la Patria. Ay del poble que no té poesia! Donéulo per mort. La olor d' una substancia es senyal de sa pureza y vida, més lo corrupte y mort si ho remeneu empesta; fins en lo llenguatge comú, als extrems odorífichs de las plantas anomeném esperit d' aquella planta. Aixís la Poesia, aixís l' Art, son un esperit que significa vida, son al olor de vida del poble de que emanen.

(Segueix)

DOCUMENT

Sotserita per setze advocats del Col·legi, residents a Gerona, la quasi totalitat dels qu' es trobaven en aquesta ciutat lo die que 's reculliren les firmes trets los quatre que forman avuy la Junta de Govern, y contant ab lo beneplacit exprés d' alguns dels ausents, fou entregada dissapte passat al senyor Degá accidental, aquesta carla:

Senyor Degá accidental del Col·legi d' Advocats de Gerona.

Molt senyor nostre y respectable company: La publicació del R. D. referent al nomenament d' una comissió encarregada de compilar ó codificar les institucions jurídiques de Catalunya, té tant excepcional importancia, que malgrat d' estar confiat á la Junta de Govern lo nomenament del vocal que haja de representarnos en la comissió esmentada, los qui sotseriuen, individus d' aquest Col·legi y vehins d' aquesta immortal ciutat, per l' amor entranyable que tenen al Dret de la nostre terra, s' han preocupat moltíssim de la sort que puga estar reservada á la llegislació catalana segons sia la idoneitat y l' afecte á nostres lleys dels vocals que integrin la precitada comissió codificadora. Se necessitan condicions especialíssimes y qualitats de mérit rellevant pera desempenyar ab profit la missió altíssima de codificar lo dret catalá; y encara que regoneguem que molts ó qualsevol dels nostres companys de Col·legi, podrien desempenyar bé aquest comés; no obstant, la circunstancia d' esser curt ab excés lo terme fixat pel Govern pera donar fi á la confecció del Códich ó Apendix catalá, exigiria l' haver de trasladarse á Barcelona lo qui d' aquest vehinatge fos designat com á vocal, cosa que no es fácil pogan fer los residents a Gerona, essent per lo mateix precís pensar en nomenar lletrat que porti la representació nostre en lo sí de dita Comissió, lletrat que pera desempenyar fácilmente lo càrrech convé que visca á Barcelona.

Ateses les consideracions precedents, salvant sempre la lliure iniciativa y superior competencia en la elecció per part de la Junta de Govern, havíem pensat que dignament podria representar lo Col·legi de Gerona lo conegut y docte professor de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona D. Joan de Deu Trias y Giró, lo qui á la qualitat importantíssima d' haver guanyat en honrosa lluyta la Càtedra de Dret Romá de la Universitat de Salamanca, encara que desempenyi avuy en virtut de traslado la d' Internacional de la Universitat de Barcelona, hi junta la d' haver demostrat en lo libre, en la càtedra, en les revistes y en lo foro un amor xardorós á les institucions jurídiques catalanes, y la d' haver meregut la preuhada distinció de que l' eminent patrió y actual Ministre de Gracia y Justicia don Manel Durán y Bas, com á Rector que fou de Universitat catalana, li confés la delicada missió de donar conferencies de Dret catalá en la dita Universitat.

No 'ns hauríem atrevit á fer la manifestació que que la indicada, si creguésem qu' algun dels nostres companys residents en aquesta capital estigués disposat á fer lo sacrifici d' acceptar una càrrega tant pesada, ab la que oció es dir quan honraria y satisfaria les aspiracions de tots los col·legiats.

Ab aquesta ocasió se repetexen companys seus a actíssims, q. s. m. b. — (Segueixen les firmes).

Gerona 4 de Maig de 1899.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. — Sessió del 26 d' Abril — (2.ª convocatoria) Reunits cinch concejals baix la presidència del Sr. Boxa, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.
Id. comptes d' import total 196.⁷⁰ pessetas.
Id. ab carácter executiu lo projecte de prolongació dels carrers del Nort y Galera y el de ensanche del de la Premsa.
Colocar cinch bocas de regó en los següents punts: plassas del Molí y Mercadal, barris de les Bernardes y Galera y plassa de St. Agustí.

Los candidats que lluytan en les eleccions municipals que tenen lloch avuy, dels quins tenim notícia, son:

Districte primer. — Candidatura oficial; D. Manel Catalá y D. Joan Boxa. — Id. fússió republicana; D. Joseph Grau y D. Bonaventura Gallart. — Id. carlina; D. Anton Gimbernat. — Id. independent, D. Joan Turon, D. Joaquím Grau y Bosch y D. Esteba Riera. — Id. federal; D. Jaume Casals.

Districte segon. — Candidatura fússió republicana; don Francisco Servat. — Candidats independents; D. Pere Ramió, D. Narcís Pla, y D. Joseph Puig y Fabregas.

Districte tercer. — Candidatura fússió republicana; don Pere Ducedas. — Id. carlo-integrista; D. Francisco Salvat y D. Joaquím Fabrellas. — Id. conservadora-herrerista; don Agustí Garriga y D. Narcís Pallí. — Id. del «Foment»; don Lluys Bassols. — Id. independent; D. Lleó Audouart.

Districte quart. — Candidatura carlo-integrista; D. Narcís Figueras. — Candidat del barri de Pont major; D. Jaume Catá.

— Hem tingut lo gust de veure una fotografia del important establiment de perruqueria que en lo Boulevard Malesherbes n.º 33, Paris, té don Esteve Coll, fill de la Bisbal, qui ha sigut premiat ab dos medallas d' or de 1.ª classe en dos concursos especials celebrats en aquella capital. Felicitem al Sr. Coll, que gracias á sa laboriositat y honradés s' ha creat una posició y s' ha posat en la confecció de postíssos y pentinats de senyoras á la altura dels millors establiments que d' aquesta classe existeixen á Paris.

— Han sigut nomenats individus del consell de administració del Banc d' Espanya en aquesta Sucursal, don Francisco Monsalvatje y D. Narcís Sambola en substitució de D. Vicens Carreras y D. Joseph M.ª Pérez Xifra, y suplents D. Ramón Matas y D. Ferrán Coll en substitució de don Eduardo Noguier y D. Nicolau Regas.

— La Comissió especial de advocats encarregada de la formació del Códich civil catalá, creada per R. D. d' Abril últim, ha quedat constituída en la següent forma:
President. — Don Francisco Romani y Puigdenolles.

president de l'Unió catalanista, escriptor y juriscult notable.

Vocals. — Per la Universitat catalana; D. Joan J. Permanyer y Ayats, catedràtic de Historia del dret de la Universitat catalana, ex-president de la « Unió catalanista », vocal en la actualitat de la Junta Permanent, ex-president de la Academia de Llegislació y jurisprudència de Barcelona, y escriptor.

Per la Academia de Llegislació y Jurisprudència; D. Enrich Prat de la Riba, ex-vocal de la Junta Permanent de l'Unió catalanista, redactor de la Revista jurídica, director de La Veu de Catalunya y escriptor.

Per l'Academia de Dret; D. Martí Trias y Domenech, ex-president de dita Academia y escriptor.

Per lo Colegi notarial de Catalunya; D. Francisco de S. Maspons y Labrós, degà del Colegi y ex-president del Centre excursionista de Catalunya.

Per la Diputació de Barcelona; D. Maurici Sarrahima y Palá, ex-degà del Col·legi d'advocats d'aquella ciutat.

Per la de Gerona; D. Mariano Bassols y Prim, president de la Diputació provincial.

Per la de Lleyda; D. Magí Morera y Galicia, Diputat provincial.

Per la de Tarragona; D. Ferrán de Querol, president de la Diputació.

Pel Colegi d'advocats de Barcelona; D. Joaquim Almeida y Roig, ex-catedràtic supernumerari de Dret romà de la Universitat de Barcelona.

Per lo Colegi de Gerona; D. Joan de Deu Trias y Giró, catedràtic de Dret Internacional de la Universitat de Barcelona, ex-catedràtic de Dret romà en la de Salamanca, escriptor y encarregat de las conferències de Dret català en la Universitat.

Pel Colegi de Lleyda; D. Ramón Soldevila y Claver, Degà del mateix.

— En lo present número comensam a publicar lo magnífich é important discurs que'l Reverent D. Joseph Torres y Bages, bisbe elet de Vich, va llegir en los Jochs Florals d'enguany com a president del Consistori. La festa, fôu com sempre y potsèr més que may concorregudissima essent molts los que no capigueren en la gran sala de la Llotja de Barcelona ahont se celebra. Entre 'ls escriptors premiats, als quins felicitem, s'hi comptàn los nostres bons amichs y companys En Marian Vayreda, d'Olot y En Lluys B. Nadal, de Vich, director de nostre estimat colega La Veu del Monserrat. La concurrència sortí entusiasmada cantant Los Segadors y donant repetis Viscas a Catalunya.

— En la sessió celebrada'l dimecres últim per la nostre Diputació provincial, se procedí a la elecció del vocal que per nombrament de la mateixa deu formar part de la Comissió especial de Codificació que'l dilluns pròxim s'ha de reunir a Barcelona, havent obtingut vuyt vots D. Mariano Bassols y Prim, tres D. Enrich Negre y un D. Joseph Pella y Forgas; quedant en conseqüència noibrat lo president de la Diputació senyor Bassols.

Lo nombrament de la Junta de Govern del Col·legi d'Advocats ha recauyt a favor de D. Joan de Deu Trias y Giró, com insinuavam en lo número anterior.

— Ha quedat constituït a Mataró un Centre Catalanista compost dels principals elements d'aquella important ciutat. Forman la Junta Directiva 'ls senyors següents: President, D. Joseph Vilardell; Vis-president adjunt, D. Victor Volart; Tresorer, D. Tomas Colomer; Comptador, D. Bonaventura Sinilla; Secretari, D. Agustí Mallol; Secretari adjunt, D. Joseph Hoig; Bibliotecari, D. Martí F. Font. Los hi enviém una estreta encaxada.

— La Fira-concurs agrícola celebrada a Figueres ha resultat extrordinariament visitada y ben rebuda pel públich, essent gran lo nombre de forasters tant de la comarca com francesos, qu'ha cridat a n'aquella població. L'acte de clausura, verificat lo die de la Ascensió, fôu una verdadera solemnitat. Rebin los figuerenchs y particularment los iniciadors de la Fira-concurs la nostre enhorabona.

— Nostre amich lo perruquer D. Sebastià Corominas ha perdut per sempre a la més petita de sas fillas, quin enterro s'ha feta'lloch avuy a dos quarts de sis de la tarde. Acompanyem a nostre amich en la pena que'esta pasant.

VARIETATS

DE MARCA

(Acabament).

Lo 22 de mars comensaren la tasca. Obrí la primera conferència En Marca ab un discurs sobre l'objecte de la reunió. No fôu més que'l desenrotlló de la idea següent: precis fixar los limits establerts pels antichs entre abdos nacionas, pera tancar la porta a totes les guerres futures respecte d'aquest punt. Lo demés de la sessió s'esmersa en presentar y comprobar los poders dels comissionats.

L'endemà se tingué la segona conferència. Se discuti la qüestió de averiguar si'l promontori que separava ab antiguo l'Espanya de les Galies era'l Cap de Creus ó bé'l cap de Certera. En Marca, fentse fort ab l'autoritat de Pomponi Mela, demostrà qu'era'l cap de Cervera. Anorrea toment l'opinió del espanyol Ferran Nuñez, qu'havia arribat fins a falsejar lo text llatí. S'entrà després a tractar del comtat de Conflent; los Espanyols pretenian que sempre havia format part de la Cerdanya. Marca, al contrari, probava que en altres temps havia dependit del Rosselló y de la diocesis d'Elna.

La conferència se sospengué un moment ab motiu dels

oficis de dimecres de la Setmana Santa. La sessió prosseguí luego; mes, concretada a la interpretació de texts d'autors antichs. En Jacinto Serroni s'hi embolicà d'aytal manera, que En Marca se cregué obligat a desautorisar lo respecte del senyor Le Tellier.

Los Espanyols reivindicaren lo Capcir, petita extensió de terreno separada d'Espanya per l'Aude, qu'un temps havia pertenescut a la diocesis de Narbona y estava llavors sotsmesa a la d'Alet. No tenian menys empenyo respecte de la Cerdanya. En Marca correngí la versió d'Estrabon donada per Guillem Xylander; ne tragué la conseqüència que, segons lo text grech, los Ceretans formavan en la seva major partida part d'Espanya, pero que además s'extenien per les Galies.

Les pretensions d'En Marca, y principalment la seva infinita habilitat y sa prodigiosa erudició, intentavan fer de la vall d'Urgell una pendent francesa. Lo text del tractat dels Pyreneus otorgava tota la Catalunya als Espanyols. Donchs bé, En Marca s'empenyá a probar que Urgell formava part de la Septimania; texts no'n mancavan. Eginhard, lo poeta saxó, un diploma de Carles-lo-Calvo, conservat en los arxius de la iglesia d'Urgell, li donavan rahó. Anyadia que, segons un diploma de Lluys lo Benigne, lo monastir de Santa Grata, en la diocesis d'Urgell, disfrutava dels mateixos privilegis que 'ls de la Septimania. Insistí En Marca sobre'l fet de que 'ls comtes d'Urgell no foren feudataris del comte de Barcelona, ni dels reys d'Aragó, sino dels reys de Fransa, fins al reynat de Jaume I, rey d'Aragó. D'axó s'originá una discussió molt viva y molt interessant entre 'ls negociadors. No podém seguirlos en sos arguments, solts d'una part y de l'altre. Los Espanyols defensavan lo seu ab una aspresa llegal: los Francesos los hostigavan ab un ardor no menys llegal.

Ab motiu de la solemnitat del die de Pasqua s'interromperen las conferències lo 28 de mars. Lo dilluns se reanudá la agitada discussió dels tres jorns precedents. Se torná a parlar del comtat de Conflent. Los Espanyols pretenian que devia adjudicarselshi tot enter, de conformitat ab lo tractat de pau que estipula la restitució a Espanya de totes les vertents que's dirigexen a son pays: los Francesos prengueren péu d'aquesta confessió pera reclamar la Cerdanya y'l pays d'Urgell, observant que's troban del costat de Fransa sense limits naturals. Disputaren y acabaren per no entendre's. Los prelats francesos alegaren per fi, que la inspecció dels llochis y la lectura dels antichs autors legitimavan les seves reivindicacions. Aquestes rahons no quedaren sense resposta. La discussió estava a punt d'acabar-se lo 13 d'avril. Llavors s'axecá una acta de tot lo que s'havia dit y convingut per una part y per altre. Los dos dies següents se passaren estudiant los limits del Rosselló y de Catalunya en lo segle XVII. Després d'una discussió sostinguda ab vigor per les dos parts, los Espanyols s'avingueren a establir una ratlla divisoria entre Banyuls y Cervera, pero ab la condició de que la Fransa dexaria en endevant de reclamar Llansa, La Selva y'l monastir de St. Pere de Roda.

S'havia tractat d'averiguar si'l castell de Bellagarda era al Rosselló; y en la sessió del 4 d'avril, los Espanyols intentaren probar que'l vescomtat de Castellnou s'extenia fins dintre Catalunya.

A la fi, los comissionats forasters se feren càrrech de que se les havien ab un home molt sabi, y molt al corrent de les antiguitats d'aquest pays. Axis es que, no trobant medi de sortirse d'aquestes dificultats, sospengueren las negociacions, ab pretext de deferenca respecte dels plenipotenciariis reals, Mazari y Lluys de Haro; los hi enviaren més tart unes memories fetes en lo priorat de Santa María del Camp a Rosselló; en elles desenrotllaren les seves opinions sobre 'ls limits definitius que s'havian d'establir en los Pyreneus.

La anejió estipulada se realisava ab la fixació d'una ratlla frontera. Aquest gran acontexement fôu perpetuat a Ceret per una inscripció de la quina s'ignora si correspon l'honor als comissionats dels limits ó bé als religiosos del convent dels Caputxins, qu'es veu a mitjant-costa al sortir de la petita vila en direcció a Espanya. Allá fôu hont los dos prelats s'hostatjaren y hont hagueren de deliberar ab los comissionats de Felip IV. Allá es també hont vint anys avans (octubre de 1640), lo comte Don Ramón de Guimerá, delegat de les Cortes de Barcelona, se trobá ab Duplessis-Besançon, emissari del cardenal Richelieu, provehit de poders del rey firmats a Amiens lo 29 d'agost de 1640, pera ordenar las condicions que posaren, durant una colla d'anys, lo principat de Catalunya sots la dominació francesa. Aquestos dos importants fets donan notorietat histórica a Ceret y al convent about s'acompliren.

La inscripció commemorativa, sense data aparent, pero ab probabilitat la mateixa del tractat dels Pirineus (1659), esta esculpida sobre'l capitell d'una columna de la quina l'aygua raja per nou gargoles sostingudes per un grupo circular de nou cariatides, y cau en lo receptor de marbre de la font anomenada dels nou raiats. Aquest capitell serveix de suport a un lleó simbol d'Espanya que porta per llegenda aquest joch de paraules, en memoria del cambi de nacionalitat:

« Venite Ceretenses, Leo factus est gallus! »

Segons una tradició local, lo lleó, que mirava cap a Fransa, fôu llavors girat cap a Espanya, de la part de Bellagarda.

Enllestida aquesta important missió, pensá En Marca tornar a la seva diocesis. Empero al passar per Perpinyá, se vegé atacat d'una forta febre que l'obligá a fer llit. Aprofitá 'ls ratos bons que li dexava la malaltia pera compondre una disertació llatina sobre la reliquia del bras esquerre de St. Joan Baptista, conservat en la iglesia dels Dominichs de Perpinyá. Féu entrega de son treball als Freres lo die 2 de maig de l'any 1660: aquesta obra s'impremtá més tart, tant en los Opúsculs publicats per son secretari Baluze, com en les últimes edicions del llibre De Concordia.

Durant la seva estancia a Tolosa, anyadí'l llibre tercer a la seva Marca Hispanica, que tenia comensada desde'l any 1648.

Los dos llibres primers d'aquesta gran obra los havia redactat en 1650. Primer l'havia intitulada, Catalunya illustrata; pero després en ses nombroses investigacions pera la fixació de les fronteres dels Pirineus, notá que Eginhard y molts altres autors de l'etat miljana anomenavan aquest pays la Marca d'Espanya, en llatí Marca Hispanica. Aquesta semblansa casual ab son nom propi, li sugerí la idea de posarli en definitiva aquest títol: « Marca hispanica sive limes hispanicus, hoc est geographica et historica descriptio Catalonia, Rusciniensis et circumjacentium populorum ».

En lo primer llibre, fa la descripció de Catalunya, dels comtats del Rosselló y Conflent, de la Cerdanya, lo Capcir y la vall de Carol; de les fonts de l'Aude, de Narbona y ses antiguitats, de Septimania, de la quina explica lo nom no gayre vell, y de la antiga Illiberis. Lo llibre segon tracta dels pobladors primitius de Catalunya, ó sia de la Espanya Tarragonesa, d'una llista de passada de les poblacions recients ó menys antigues. S'hi troba, per fi, una descripció elegant sobre Monserrat.

En lo llibre tercer s'ocupa de la historia d'aquestos paysos, desde Pepí lo Breu fins a Carles lo Calvo, insistint molt particularment en les qüestions eclesiastiques, es dir, en les lluytes dels cristians contra 'ls Moros y 'ls Sarrahins.

La Marca hispanica no vegé, no obstant, la llum pública fins vint y sis anys després de la mort de son autor y fôu acabada d'imprimir per primera vegada lo 4 de setembre de 1688.

Tants serveys no podien quedar sens recompensa. En Lluys XIV, que apreciava ab justicia lo talent y 'ls mérits, nombrá'l 26 de febrer de 1662 a n'En Marca arquebisbe de París, pera succehir en dita dignitat al cardenal de Retz. Mes, la mort esbullá los plans del monarca. Lo 29 de juny del mateix any lo nou arcabisbe de la capital moria avans avans de rebre les butlles de Roma. Lo poeta Colletet, ab ocasió de la seva mort, compongué'l següent conegut epitafi:

Ci-git Monsieur de Marca
Que le roi sagement marqua
Pour le prélat de son Eglise,
Mais la mort qui le remarqua
Et qui se plait à la surprise
Tot aussitot le démarqua.

J. CAPEILLE.

(Trad. del Journal del Pyrenées-Orientales.)

Mercat de Gerona del die 13 de Maig

Especies	Mesures	Pesseles
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	17'50
Mestall	»	14'00
Ordi	»	9'00
Séjol	»	13'00
Civada	»	8'00
Besses	»	15'00
Mill	»	17'00
Panís	»	16'00
Blat de moro	»	12'50
Llobins	»	9'00
Fabes	»	13'00
Fabó	»	14'00
Fassols	»	22'00
Monjetes	»	23'00
Ous	Dotzena	00'80

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

- Dimars 16. — St. Joan Nepomuceno y St. Ubald.
- Dimecres 17. — St. Pasqual Baylon.
- Dijous 18. — St. Felix de Cantalici y Sta. Claudia.
- Divendres 19. — St. Pere Celesti y St. Ivo.
- Dissapte 20. — St. Bernardi de Sena y St. Baldiri.
- Diumenge 21. — PASQUA DE PENTECOSTÉS. St. Secundi y la Bta. Maria del Socós.
- Dilluns 22. — Stes. Rita, Quiteria y Julia; St. Cast y Sant Emili.
- Dimars 23. — La Aparició del apóstol St. Jaume.
- Dimecres 24. — Stes. Afra, Susanna, Marciana y Pallaya.
- Tempores.
- Dijous 6. — St. Gregori y Sta. Magdalena de Pazzis.

Quaranta Hores

Dels dies 16 al 20 en la iglesia de St. Pere; del 21 al 25 en la de les Caputxines.

Guía del viajero en la Comarca

Amer. — Estació fèrrea. Ferrocarril de Gerona a Olot y carretera de Sta. Coloma a Olot y de Gerona a Anglés a 18 k^m. de Gerona.

Anglés. — 14 k^m. de Gerona. (Vegís lo dit referent a Amer).

Arbucias. — 36 k^m. de Gerona. Carretera de Hostalrich a Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 k^m. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal a Figueras.

Bagur. — 44 k^m. de Gerona. Carretera de Gerona a Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassa a Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 k^m. de Gerona. Carretera de Gerona a Olot. Aguas sulfurosas.

La Catalana. — Ferreteria, quincallería y merceria. — Mercadal 7 y Plassa de la Constitució 1.

Besalú. — 41 k^m. Carreteras de Gerona a Olot y de Figueras a l'última població.

Blanes. — 32 k^m. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 k^m. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de alavella. — 16 k^m. Estació en lo ferrocarril de T. a B. y F. Carretera desde Llagostera. Aguas termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — *Vichy Catalá*. — Cotxes de abdos establiments a tots los trens.

Calonge. — 27 k^m. Carretera de Sant Feliu de Guixols a Palamós.

Camprodón. — 59 k^m. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de las Abadessas.

Cassá de la Selva. — 12 k^m. Estació en lo ferrocarril de Gerona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d' Aro. — 25 k^m. (Id. anterior).

Castelló d' Ampurias. — 41 k^m. Carretera de Figueras a Rosas.

Figueras. — 32 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Carretera de Barcelona a la Frontera y limit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiencia. — Juztat de 1.ª instancia. — Sucursal del Banch d' Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C.^a, en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barangé y fills. — Fabrica de sabó a Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguera. — Fabrica de ciments y cals hidráulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Lluirella y C.^a. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescencia per gas. — Plassa del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camisería y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Salié y C.^a. — «La Gerundense». — Fabrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassá. — Gran magatzem de paper pintat pel decor t de habitacions. Gran varietat de motlluras. — Constitució 11.

Hostalrich. — 39 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. y carretera fins a Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 k^m. Estació Tramvia Flassa a Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 k^m. Carretera de La Bisbal a Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 k^m. Limit en la carretera de Barcelona a Fransa. Banys de la Mercé. (Aguas sulfurosas).

La Sella. — 16 k^m. Estació ferrocarril de Gerona a Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona a Olot.

Llagostera. — 24 k^m. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras a id. y a Caldas de Malavella.

Llansá. — 41 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 k^m. Carretera a la estació de Blanes, y carretera fins a Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 34 k^m. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 k^m. Carreteras a Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadessas y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 k^m. Estació Tramvia Flassa a Palamós y carretera de Gerona a Palamós.

Palamós. — 44 k^m. Estació del Tramvia de Flassa, limit de las carreteras de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 k^m. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 k^m. Ferrocarril fins a Gerona: carreteras a Gerona y a Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 k^m. Carretera a la estació de Hostalrich y a Vich. Aguas acidulo-carbónicas.

Sant Pere Pescador. — 27 k^m. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 k^m. Carretera desde la estació de Sils (T. a B. y F.) y carreteras a Gerona, Olot y Barcelona. Aguas termals.

Torroella de Montgri. — 32 k^m. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estartit.

Tossa. — 41 k^m. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreras. — 34 k^m. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 k^m. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyá. Hotel Cambrinus. Centre de excursións al Montseny.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyas de segurs sobre la vida reunidas

Carrer mple 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15 000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235,908 05 pts.

Capitals assegurats desde la fundació de las C.^{as} fins al 31 Dbre 1897. 203.-80,352'95 »

Pagat per sinistres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 13.382,881'61 »

Delegat general en la Proviucia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas — Carcis Boadas

DENTÍFRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antiséptic per evitar las caries y demás enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Kola del Dr. Roca. — Tónico neurasténic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d' ahorro.

Vi Iodo Tánic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tánic Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l' oli de fetje de bacallá, y de gran utilitat per combatre l' escrofulisme, afeccions del pit y reumatisme.

Tots los vins son a basse de Jerez y Málaga legitims

De venda a casa l' autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ameller)

Cort-Real, 4.—Girona

LO GERUNDINÉS

PERIÓDICH PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Llibertat 31

PREMIS DE SUSCRIPCIO

Gerona	1 pesseta trimestre	150 pesseta trimestre
Fora	id.	id.
	Un número sol.	0'10 id.

CORREUS

Entradas

Madrid	9'30 mati.
Barcelona	9'30 m. y 5'45 t.
Fransa	7'30 m. y 3'20 tarde
Puigcerdá y Ripoll	5'30 m.
Olot y sa línea	5'30
S. Feliu de Guixols	6'21 m. y 2'11 tarde
Amer y sa línea	6'30 m.
S. Aniol y sa línea	7'00 m.
Estanyol y sa línea	7'00 m.

Sortidas

Madrid	2'30 tarde.
Barcelona	6'30 m. y 2'30 tarde.
Fransa	8'30 m. y 5 tarde.
Puigcerdá y Ripoll	11'00 m.
Olot	11'00 m.
S. Feliu de Guixols	9'06 m. y 5'35 tarde
Amer	10'00 m.
Sant Aniol	10'00 m.
Estanyol	10'00 m.